

Verksamhetsrapport

efter kvalitetsgranskning av utbildningen på
språkintröduktion vid Björknäsgymnasiet i
Bodens kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Björknäsgymnasiet

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av utbildningen på språkintroduktionsprogrammet under våren och hösten 2016. Granskningen vid Björknäsgymnasiet i Bodens kommun ingår i detta projekt.

Björknäsgymnasiet sektor 1 besöktes den 30 augusti – 1 september. Ansvariga inspektörer har Anna-Karin Lundström och Ann-Sofie Svensson varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av utbildningen på språkintroduktion i gymnasieskolan genomförs i ytterligare 41 skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en publikation. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Skolinspektionen har följt två elevers utbildning vid språkintroduktionsprogrammet i denna granskning. Elevnamnen *Ayan* och *Luwam* i denna rapport är fiktiva och används endast för att underlätta läsningen.

Bakgrundsuppgifter om Björknäsgymnasiet sektor 1

Vid Björknäsgymnasiet sektor 1 erbjuds förutom språkintroduktion, även preparandutbildning, programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion och individuellt alternativ på Introduktionsprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet, teknikprogrammet samt naturvetenskapsprogrammet. För dessa program ansvarar en rektor. På gymnasieskolan går totalt 883 elever. Från läsårsstart 2013/14 har elevantalet på språkintroduktion ökat från 66 elever till tidpunkten för Skolinspektionens besök till 123 elever.

Vid Skolinspektionens besök på språkintroduktionsprogrammet finns det nio olika grupper där elevantalet varierar från nio till arton elever per grupp.

Gruppindelningen görs utifrån elevernas kunskaper i svenska, men varje elev har sitt eget schema. Elever som inte har några kunskaper i svenska språket hamnar i en nybörjargrupp där de till en början får läsa i huvudsak svenska som andra språk men även matematik, idrott och engelska. Beroende på elevens progression i svenska byts svenskpositioner på schemat ut, mot andra ämnen som eleven vill läsa. Skolan erbjuder samtliga grundskolämnen förutom slöjd på grund av lokalbrist. I varje grupp finns en till två mentorer.

År 2015 beslöt Bodens kommun om att inrätta en ny organisation, Blomdalen. Det är en organisation för mottagande av nyanlända barn och ungdomar. På Blomdalen finns modersmålslärare, studiehandledare och kartläggare kopplade till kartläggningen av de nyanlända eleverna för grundskolan och gymnasieskola i Bodens kommun. Vid kartläggningen används Skolverkets material och ligger till grund för den individuella anpassningen av utbildningen. Överlämningen av resultaten från kartläggningen sker muntligt och tider för dessa tillfällen är bestämda och sker varannan vecka från och med läsårstarten 2016.

Elevhälsans kompetenser, skolsköterskan och kuratorn, är anställda av den centrala elevhälsan i Bodens kommun. Arbetsuppgifter och åtaganden för dessa regleras av den centrala elevhälsan.

Resultat

1. Utformas utbildningen så att den är flexibel och anpassas efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, med avseende på studietakt, omfattning och innehåll?

Frågeställning fokuserar på i vilken omfattning huvudmannen, rektorn och skolpersonalen erbjuder eleverna en flexibel utbildning utifrån deras skiftande behov och förutsättningar. Det handlar om huvudmannens plan för utbildningen, kartläggning av elevernas kunskaper, den individuella studieplanen och hur den planen följs upp och omprövas. Forskning och identifierade framgångsfaktorer pekar på vikten av att riktlinjer finns för organisation och mottagande av nyanlända elever såväl som att en inledande bedömning genomförs av elevens kunskaper och erfarenhet. Framgångsfaktorer är också att utbildningen och undervisningen planeras och genomförs utifrån det bedömningen visar om elevens förutsättningar och behov samt att elevens utveckling mot utbildningens mål kontinuerligt utvärderas.¹

¹ Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

Flexibel utbildning

Huvudmannen har inför granskningen redovisat en plan från 2014 för utbildning på introduktionsprogrammen. Utbildningen på språkintruktionsprogrammet ska enligt planen innehålla främst undervisning i grundskolans ämnen med tonvikt på svenska som andra språk. Det framgår också i plan för utbildning att gymnasiekurser ska ingå.

Enligt förvaltningschefen ska en ny aktuell plan för utbildning tas fram men är osäker på när den blir färdig.

I lärarintervjuer framkommer att eleverna på språkintruktionsprogrammet kan läsa alla grundskoleämnen utom slöjd, där lokalbrist är anledningen. Vid tidpunkten för skolbesöket finns nio olika grupper med 9–18 elever per grupp. Gruppindelningen baseras på elevens kunskaper i svenska språket men varje elev har sitt individuella schema. Eleverna börjar läsa idrott, svenska som andra språk, engelska och matematik. När eleverna har grundläggande kunskaper i svenska läggs fler ämnen till och undervisningen i svenska som andra språk minskar. Intag för respektive ämne styrs av lärarresurser. Lärarna berättar att inför varje terminsstart har studie- och yrkesvägledaren terminsplanering med eleverna, där hon bland annat berättar om vad som krävs för att bli behörig på ett nationellt program och om det behövs åtta eller tolv betyg. Samtidigt planerar studie- och yrkesvägledaren tillsammans med eleven vilka ämnen/kurser som eleven ska läsa för att uppnå sitt studiemål. Lärarna följer sedan upp vad eleverna väljer för ämne/kurs i samband med utvecklingssamtalen som sker en gång per termin.

På skolan finns begreppet "satellitlärare". Det är lärare som arbetar på andra program på skolan och undervisar eleverna i enstaka ämnen/kurser på språkintruktionsprogrammet. Rektor anser att samarbetet med satellitlärarna fungerar bra. I och med tillgången av satellitlärarna kan skolan erbjuda eleverna på språkintruktionsprogrammet många ämnen att välja på.

Både *Luwam* och *Ayan* har modersmålsundervisning. Vid efterfrågan av studiehandledning på modersmål kan skolan vända sig till inläsningstjänst där eleverna kan få litteratur digitaliserad och uppläst. Verksamhetschefen anser att modersmålslärarna behöver få mer utbildning i pedagogik och studiehandledning. Hon påtalar samtidigt att Boden är en mottagningsort i Sverige, vilket kan försvåra planering av resurser och planering av verksamheten. Verksamhetschefen berättar att det finns elever som kan stanna en vecka och ibland försvinner elever utan att skolan får veta att de har förflyttats till en annan kommun. Överlämning kan då endast ske om den nya skolan återkopplar till Björknäs-gymnasiet.

Nämndrepresentanterna uppger att nämnden erhåller kvalitetsrapporter vid fyra olika tillfällen under året från rektorerna i kommunen. Kvalitetsrapporter-

na behandlar olika teman som bestäms av förvaltningen. Rapporterna diskuteras sedan tillsammans med rektorerna. Representerarna anser att utbildningen på språkintruktionsprogrammet är flexibel.

Vid besökstillfället finns inga färdiga elevscheman för läsåret. I intervju med representer från förvaltningen, rektor och lärare framkommer att eleverna på språkintruktionsprogrammet läser i en studietakt som motsvarar heltidsstudier.

Ayan berättar hur han har försökt få byta engelskgrupp eftersom han anser att det är för låg nivå i studiegruppen. Han upplever att han inte har fått någon förklaring varför han inte får byta grupp. Rektor uppger att det finns tillfällen då elever inte hamnar i rätt studiegrupp. Det kan bero på begränsad tillgång av lärare men rektorn försöker anpassa och tillmötesgå elevernas önskemål.

Kartläggning

I plan för utbildningen betonas att det ska genomföras en tidig kartläggning av elevens kunskaper. Som tidigare nämnts sker kartläggning av eleverna som ska börja på språkintruktionsprogrammet på Blomdalen. Representerarna från nämnden berättar att de inte har någon insikt i kartläggningen men planerar att göra ett besök på Blomdalen. Rektorn upplever att verksamheten har förlorat möjligheten att få en "förstahandsinformation" om eleven sedan Blomdalens tillkomst. Överlämningen av resultaten från kartläggningen sker muntligt och tider för dessa tillfällen är bestämda och sker varannan vecka från och med läsårsstarten 2016. Nu träffar studie- och yrkesvägledaren och lärare i svenska som andra språk en ny elev vid ett ankomstsamtal på skolan, där eleven får information om utbildningsväsendet i Sverige, studier på språkintruktionsprogrammet och praktisk information om skolan. Mycket av den informationen som ges vid tillfället upprepar lärare och studie- och yrkesvägledare vid olika tillfällen under studietiden. Studie- och yrkesvägledaren dokumenterar samtalen.

Varken *Luwam* eller *Ayan* har haft kontakt med Blomdalen då de började på skolan innan Blomdalen startades upp. Deras kartläggning har skett på skolan, där även ett test i simkunnighet har gjorts. Ingen av eleverna har haft med sig betyg som behöver valideras. Eleverna beskriver att de har fått visa vad de kunde i matematik, engelska och svenska när de skulle börja på programmet. Tolk har varit närvarande vid dessa tillfällen.

Förkunskaper och behov

I intervju med lärare, studie- och yrkesvägledare och rektor framkommer att de individuella studieplanerna tas fram alternativt revideras framförallt i samband med terminsstart. Vid framtagandet närvarar eleven, studie- och yrkesvägledaren, mentor alternativt lärare i svenska som andra språk samt vid behov även specialpedagog och tolk. När elevernas studieplaner är färdiga skapas elevens

schema utifrån de ämnesval som eleven har gjort. Alla elever har ett eget schema baserat på sin individuella studieplan. Elevernas mål, korta- respektive långsiktiga, antecknas inte på elevernas individuella studieplaner utan behandlas och noteras av mentor under utvecklingssamtalen som följs upp under studietiden. Båda eleverna som Skolinspektionen har träffat känner väl igen sina individuella studieplaner och bekräftar att de har fått påverka vilka ämnen som de vill läsa.

Luwam och *Ayan* berättar att de är medvetna om att det krävs åtta eller tolv betyg på språkintruktionsprogrammet innan de kan söka till ett annat gymnasieprogram.

Uppföljning och utvärdering

Lärarna berättar att elevernas kunskapsutveckling finns dokumenterad ibland annat den individuella studieplanen. Dokumentation, används av mentorerna även som ett underlag vid utvecklingssamtalen. I rektorns verksamhetsredogörelse framgår även att både lärare och studie- och yrkesvägledare sammanställer elevernas betyg, elevresultat samt vilka ämnen och kurser som eleverna läser. Lärarna uppger att eleverna har insikt i vad som krävs för att vara färdig med en kurs eller språkintruktionsprogrammet. Eleverna berättar att de känner till att det är läraren som bestämmer och sätter betyg när de är färdiga med ett ämne och att det behövs 8 respektive 12 betyg för att vara behörig att söka till ett gymnasieprogram. Verksamhetschefen intygar detta men tillägger att rektorn skriver under att eleven är färdig.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att utbildningen inte till alla delar är flexibelt utformad och anpassad efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, avseende studietakt, omfattning och innehåll.

Utbildningen på språkintruktionsprogrammet vid Björknäsgymnasiet sektor 1 är för eleverna begränsad organisatoriskt i det avseendet att det förekommer platsbrist i olika ämnen.

Utbildningen baseras på kartläggningar av elevernas utbildningsbakgrund och behov av utbildning. Elevernas individuella studieplaner redogör för innehållet i den enskilde elevens utbildning, men i dessa saknas elevens målsättning.

Det finns dock kända och använda rutiner för uppföljning och utvärdering av språkintruktions elevernas utbildning och kunskapsutveckling. Detta gör eleverna delaktiga i sin utbildning. Det ger även eleverna möjligheter att ta sig vidare till studier vid andra utbildningar eller till yrkesverksamhet.

2. Får eleverna studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av deras utbildning, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval?

Frågeställningen fokuserar på om eleverna får studie- och yrkesvägledning av skolpersonalen som en integrerad del av deras utbildning, så att de får kunskap om och kan göra medvetna och självständiga val om sin studie- och yrkesinriktning. Det handlar alltså om att personalen på skolan ska informera och ge eleverna vägledning inför de val av kurser som erbjuds, om möjligheterna till fortsatta studier i och utanför gymnasieskolan och om framtida yrkesval och att den studie- och yrkesvägledning som eleverna får är en integrerad del av deras utbildning. En del av detta vägledningsarbete handlar också om att ge eleverna stöd i att formulera mål för sina studier. Vidare handlar det om att eleverna ska öka sin förmåga till studieplanering och att ta ställning till sin studie- och yrkesinriktning. Forskning visar på vikten av ett nära samarbete med omgivande samhälle för att utveckla utbildningen och dess kvalitet.²

Personal

Eleverna har tillgång till studie- och yrkesvägledning. Den heltidsanställda studie- och yrkesvägledarens tjänst är fördelad på introduktionsprogrammet och på gymnasiesärskolan.

I intervju med studie- och yrkesvägledare berättas om hennes höga arbetsbelastning som hon har. Under vårterminen tillkom ytterligare arbetsuppgifter då det inte tillsattes någon vikarie för kuratorn. Den höga arbetsbelastningen bekräftas av rektorn, som ser att behovet av att anställa ytterligare en studie- och yrkesvägledare är stort.

Utbildningschefen berättar att det finns en tät kontakt med rektor och studie- och yrkesvägledare. Hon är medveten om behovet av att utöka studie- och yrkesvägledarens tjänst. Det framkommer att man har sett över möjligheten att utöka tjänsten men att det inte har skett.

Enligt nämndrepresentanterna har det inte framkommit några signaler om behovet av att utöka studie- och yrkesvägledarens tjänst.

Vägledning

Av rektors verksamhetsredogörelse framgår att eleverna får studie- och yrkesvägledning både individuellt och i grupp. Studie- och yrkesvägledaren

² Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för ny anlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

finns även tillgänglig via drop-in och bokade samtal för eleverna. Detta framkommer även i intervjuer med lärare, elev och studie- och yrkesvägledaren.

Lärarna redogör för hur man har arbetat tematisk om yrken i ämnet svenska som andra språk och tränat eleverna att skriva CV inför sökande av sommarjobb. Lärarna anser att många läromedel behandlar områden som exempelvis yrken, kultur etc., vilket oftast leder till en naturlig diskussion i samband med undervisningen.

Studie- och yrkesvägledaren gör studiebesök tillsammans med de elever som inte hinner slutföra sin språkintraktionsutbildning innan de är för gamla att söka in till ett nationellt program på vuxenutbildning och folkhögskola så att de får en inblick i andra studiemiljöer innan de börjar där.

Rektor poängterar särskilt arbetet som studie- och yrkesvägledaren gör för eleverna på språkintraktionsprogrammet.

Medvetna och självständiga val

I intervju med studie- och yrkesvägledaren, rektor och lärare framkommer att eleverna ges individuell vägledning inför varje läsårsstart. Då planerar eleven tillsammans med studie- och yrkesvägledaren, lärare i svenska som andra språk och eventuellt tolk, vilka ämnen som eleven vill och kan läsa. Under studietiden är det studie- och yrkesvägledaren som reviderar den individuella studieplanen då eleven avslutar ett ämne eller påbörjar läsa ett nytt. Studie- och yrkesvägledaren och rektorn berättar att många elever har tydliga mål om sitt framtida yrkesliv. Rektorn framhåller vikten av kontakten med personalen på elevboendena, som också hjälper eleverna att nå sina mål.

I lärarintervju framkommer att skolan anordnar ett "Öppet hus" där eleverna presenterar skolans program för elever från årskurs 9, släkt och vänner. Eleverna på språkintraktion har även möjlighet att göra studiebesök på ett valfritt program på skolan. *Luwam* har sin målbild klar och vill bli musiker. Han har besökt estetprogrammet och är införstådd i vad som krävs för att bli antagen till programmet.

Integrerad del av utbildningen

De intervjuade lärarna och studie- och yrkesvägledaren anser att de har en god samverkan kring eleverna på språkintraktionsprogrammet. Detta intygar även rektor, såväl i verksamhetsredogörelsen som i intervju, men tror att samarbetet begränsas av studie- och yrkesvägledarens höga arbetsbelastning.

Vid skolbesöket fick Skolinspektionens utredare ta del av den sammanställning som visar på individnivå elevens skolgång och prestation som studie- och yrkesvägledaren har utvecklat. Dokumentet delges även lärarna men framförallt använder studie- och yrkesvägledaren detta vid de individuella samtalen som hon har med eleverna. Det illustrerar elevernas prestationer i respektive

ämne och tidpunkten för när eleverna har läst ämnet. Studie- och yrkesvägledaren anser att det är ett centralt underlag när den individuella studieplanen tas fram tillsammans med eleven.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det finns väl fungerande former på skolenheten så att eleverna får studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av utbildningen, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval.

Eleverna ges goda möjligheter till vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Det finns en väl fungerande samverkan mellan lärare och studie- och yrkesvägledare, där studie- och yrkesvägledaren är integrerad i elevernas utbildning.

3. Bedriver elevhälsan ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i nära samarbete med skolans övriga personal?

Frågeställning fokuserar på i vilken grad elevhälsan arbetar hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande, och i detta arbete samverkar med övriga personalgrupper på skolenheten. Främst i syfte att stödja elevens utveckling mot målen för utbildningen. Tillgången till elevhälsa bedöms på huvudmannanivå. Frågan om hur elevhälsan arbetar gentemot eleverna bedöms på skolenhetsnivå. Forskning och en identifierad framgångsfaktor pekar på vikten av att det finns samsyn i förhållningssätt där all personal tar ett gemensamt ansvar och att de nyanlända eleverna är hela skolans angelägenhet.³

Tillgång

I huvudmannens plan för utbildning av språkintruktionsprogrammet framgår att det är av stor vikt att elevhälsoteamet har goda kunskaper och att det finns en ändamålsenlig organisation på skolan som tillgodoser och uppmärksammar elevernas stödbehov.

I intervjuer med rektor och lärare framkommer att skolsköterskan och kuratorn finns på skolan. Skolsköterskan är nyanställd för läsåret och arbetar 50 procent på skolan, där tjänsten ska fördelas över intruktionsprogrammen, byggprogrammet, fordonsprogrammet och elprogrammet om ca 350 elever. Skolan har även från läsårsstart nyanställt en vikarierande kurator, då den ordinarie kuratorn för språkintruktionsprogrammets elever är föräldraledig sedan mars

³ Redovisning av plan för genomförande av insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov elever med annat modersmål än svenska, Regeringsuppdrag 2015 (Dnr 2015:779), Skolverket

2016. Hur kuratorns tjänst och tillgänglighet för eleverna ska se ut är vid skolbesöket ännu inte fastlagt, då tjänsten ska fördelas tillsammans med andra skolor i Bodens kommun. Vare sig rektorn, lärarna eller eleverna känner till när skolsköterska och kurator finns tillgängliga på skolan för eleverna. Kuratorn och sjuksköterskan är anställda av den centrala elevhälsan i Bodens kommun, som även bestämmer när dessa professioner ska finnas på skolan. Rektorn är inte nöjd med hur detta fungerar, vilket även framkommer att både verksamhetschefen och förvaltningschefen känner till.

Rektorn uppger att psykolog eller skolläkare avropas endast vid behov. På språkintruktionsprogrammet finns en heltidsanställd specialpedagog som är anställd på skolan.

Hälsofrämjande arbete

Av elev-, lärar- och rektorsintervjuer framgår att skolan i dagsläget inte erbjuder hälsobesök eller något vaccinationsprogram till eleverna på språkintruktionsprogrammet. Rektor uppger att det är felaktigt och är medveten om att eleverna vid språkintruktionsprogrammet ska erbjudas hälsobesök. Rektor önskar att samtliga elever erbjuds hälsosamtal. Avsaknaden av hälsosamtalen har rektor lyft vid flera tillfällen med bland annat verksamhetschefen. I intervju med verksamhetschefen, förvaltningschefen samt företrädarna för huvudmannen uppger de att de är medvetna om detta. De uppger att de inte ha genomfört några tydliga insatser för att ändra på det. Från läsårsstart 2016 är den vakanta kuratorstjänsten tillsatt. Verksamhetschefen tror att detta ska underlätta för skolsköterskans arbetsbelastning, och ge förutsättningar att utföra sina arbetsuppgifter.

Av intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsan framgår att hälsofrämjande arbete förekommer i liten omfattning vid skolan språkintruktionsprogrammet. De inslag som nämns är exempel på områden som lärarna tar initiativ till att behandla i sin undervisning. Det framkommer också att någon från ungdomsmottagningen har besökt språkintruktionsprogrammet och informerat eleverna om sex och samlevnad. Kontaktakten har inletts på lärarnas initiativ. Enligt lärarna finns det inga rutiner för elevhälsan att presentera sig för eleverna i klassrummen. Information om respektive kompetens i elevhälsan och vart de finns får eleverna av lärarna. Elevhälsan berättar att deras funktion är framförallt till för att finnas som stöd till pedagogerna, om de vill ha vägledning.

I intervju med verksamhetschefen och förvaltningschefen framkommer att det har avsatts extra ekonomiska medel för att stärka mottagandet av eleverna på skolan. Det ska bland annat visa sig i form av nyrekryteringar. Processen för detta påbörjades under vårterminen 2016.

Förebyggande arbete

Rektorn är ansvarig för att leda det lokala hälsoarbetet på skolan. Elevhälsans representanter uppger att de inte är drivande i skolans förebyggande arbete, utan ska vara ett stöd för rektorn i detta arbete. De anser att det är så det ska fungera.

Varken *Luwam* eller *Ayan* har träffat någon från elevhälsan i samband med skolans förebyggande arbete. I lärarintervjuer framkommer att det inte finns något systematiskt förebyggande arbete som skolan driver.

Rektorn berättar att skolan anordnar en temavecka gällande normer och värdegrund, där närpolisen i området besöker skolan och informerar eleverna, även svenska kyrkan, frivilligorganisationer, elevhälsan och skolans personal deltar i detta.

Åtgärdande arbete

Det framkommer av intervjuer att det finns ett bra samarbete mellan lärarna och specialpedagogen. Lärarna signalerar till specialpedagogen då de uppmärksammar att det finns behov av att någon elev behöver hjälp. Specialpedagogen deltar i utförandet av pedagogiska utredningar av elever.

Elevhälsans roll i det åtgärdande arbetet, som framkommer i intervjun med elevhälsan, är att finnas för lärarna där de kan ge råd och stöd eller på förekommen anledning göra insatser. Lärarna berättar att man kan "lyfta" elever vid elevhälsoteamsmöten som går vidare med ärendet. Rektorn berättar att elevhälsoteamet (EHT) har många ärenden att behandla, vilket kan medföra tiden för återkoppling tar tid. EHT har möten en timme varannan vecka, då deltar rektorn, skolsköterskan, kuratorn, studie- och yrkesvägledaren och specialpedagogen.

Elevhälsans samarbete med skolans personal

I intervju med lärarna anger dem att det inte finns något samarbete med elevhälsan. Specialpedagogen som är knuten till språkintruktionsprogrammet vänder sig lärarna till vid behov. Hon finns för eleverna både som stöd i klassrummet och som ett stöd individuellt. Om det behövs pedagogiska utredningar ansvarar specialpedagogen för dessa. Både lärarna och specialpedagogen anser att samarbetet fungerar bra. Däremot önskar lärarna ett samarbete med elevhälsan men framförallt en bättre samverkan mellan elevhälsan och eleverna på språkintruktionsprogrammet, där elevhälsan ska arbeta direkt mot eleverna.

Verksamhetschefen berättar att hon har en god kontakt till verksamheten genom framförallt rektorn men anser att även att det finns utvecklingsområden för att styrkedjan ska hålla hela vägen.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att elevhälsan inte i tillräcklig utsträckning bedriver ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbete i nära samverkan med övrig personal. Eleverna har endast begränsad tillgång till de kompetenser som ska finnas i en elevhälsa. De har heller inte erbjudits hälsobesök. Huvudmannen har ingen tydlig plan för hur eleverna på språkin introduktionsprogrammet ska erbjudas hälsobesök.

Syfte och frågeställningar

Syftet är att granska om elevernas utbildningsbehov på språkin introduktion tillgodoses, och om eleverna på detta program får stöd och vägledning under sin utbildning och inför fortsatta studier och yrkesliv.

För att uppfylla detta syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- 1) Utformas utbildningen så att den är flexibel och anpassas efter elevernas skiftande förkunskaper och utbildningsbehov, med avseende på studietakt, omfattning och innehåll?
- 2) Får eleverna studie- och yrkesvägledning som en integrerad del av deras utbildning, så att de stöds och vägleds inför deras framtida utbildnings- och yrkesval?
- 3) Bedriver elevhälsan ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbete i nära samarbete med skolans övriga personal?

Metod och material

Granskningsdesignen utgår från två elevers skolsituation på språkin introduktionsprogrammet. Information till granskningen samlas in genom dokumentstudier i form av verksamhetsredogörelse och annan dokumentation från skolenheten som belyser arbetet inom språkin introduktionsprogrammet. Dokumentstudier kompletteras med intervjuer med elever, pedagoger, elevhälsa, handledare, studie- och yrkesvägledare, rektor samt representanter för huvudmannen.

Skolinspektionen har inför granskningsbesöket begärt att få ta del av den dokumentation som finns kring eleverna i form av plan för utbildningen, individuell studieplan samt underlag av bedömningar av elevens kunskaper för upprättande av planen samt elevernas schema. Skolinspektionen har också begärt få in dokumentation av gymnasieenhetens systematiska kvalitetsarbete avseende språkin introduktionsprogrammet samt eventuell information avseende språkin informationsprogrammet på skolan som kan vara av vikt för granskningen.